

Praktijkhandreiking monitoring, gegevensdeling en privacy

Regionaal zicht op jongeren in een kwetsbare positie

Introductie

Veel regio's en gemeenten worstelen met vragen rondom gegevensdeling en privacy in de samenwerking om jongeren te ondersteunen van school naar werk. Wat mag wel en niet worden uitgewisseld om individuele jongeren beter te ondersteunen, hoe kun je goed zicht te houden op de omvang en aard van de problematiek in de regio? Deze handreiking schetst de wettelijke kaders en hoe regio's in de praktijk hiermee omgaan.

De wettelijke kaders bieden betrokkenen binnen scholen en gemeenten onvoldoende houvast. Op papier lijkt helder wat onder welke voorwaarden mag worden uitgewisseld. In de praktijk blijkt het moeilijk om van situatie tot situatie te bepalen of het belang van privacy zwaarder weegt dan goede dienstverlening aan jongeren of het maatschappelijk belang. Ook verschillende juristen komen met “strengere” of “rekkelijke” adviezen en gemeenten en partnerorganisaties hanteren soms verschillende standpunten.

In het kader van het ondersteuningstraject Regionaal onderwijsbeleid (ROB) is gesproken met betrokkenen uit diverse regio's. Deze handreiking geeft weer hoe zij tot oplossingen zijn gekomen en welke vragen er nog leven.

Drie kernvragen komen aan bod die houvast bieden bij regionale gedachtevorming:

1. Met wie moet of wil je regionaal informatie delen?
2. In welke gevallen mag of kun je informatie delen?
3. Hoe regel je het regionaal uitwisselen van informatie?

De notitie sluit af met dilemma's en vraagstukken. Deze handreiking wil daarmee een stap zijn in de verdere dialoog rondom dit thema. Reacties en aanvullingen zijn van harte welkom via info@regionaalonderwijsbeleid.nl

Two goals, two models

Het doel van de gegevensuitwisseling bepaalt welke informatie je op welk detailniveau mag uitwisselen.

We onderscheiden twee modellen voor gegevensuitwisseling: uitwisseling om individuele jongeren beter te ondersteunen en uitwisseling om geïnformeerd te sturen op regionaal niveau.

Bij een **casuïstiek overlegmodel** wordt informatie over kansen en ondersteuningsbehoeften uitgewisseld om individuele jongeren beter te begeleiden naar vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding. Door informatie te delen krijgen de professionals beter inzicht in wat nodig is voor individuele jongeren. Deze informatie wordt niet systematisch gekoppeld, maar waar nodig en mogelijk bij elkaar gelegd en gezocht.

Het **sturingsinformatiemodel** bundelt informatie over jongeren, ondersteuningsbehoeften of voorzieningen, om beleid beter vorm te geven of te kunnen evalueren.

De verzamelde gegevens en informatie leiden tot inzicht in bijvoorbeeld het aantal voortijdig schoolverlaters zonder werk of het aantal jongeren met ondersteuning vanuit de jeugdhulp. Om deze informatie op macroniveau te analyseren is het vaak nodig om informatie te koppelen. In de regio kunnen gemeenten en partners eigen gegevens zelf combineren. Regio's kunnen ook gebruik maken van data van het CBS, of ze kunnen ondersteuning van externen inschakelen.¹

In de volgende paragrafen behandelen we onze eerste twee kernvragen per model. Bij de derde kernvraag behandelen we de beide modellen gezamenlijk.

¹ Een voorbeeld hiervan is de Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp; hierin wordt onder meer gebruik gemaakt van data over onderwijsdeelname, inkomen en jeugdhulpgebruik van individuele jongeren. Deze data worden geanonimiseerd opgeleverd.

Casuïstiek overlegmodel

Met wie deel je informatie?

In het casuïstiek model zijn het vaak trajectbegeleiders, leerplichtambtenaren, RMC-medewerkers en stagecoördinatoren die gezamenlijk met of over individuele jongeren spreken. Vanuit het onderwijs kunnen pro, vso of mbo-scholen betrokken zijn. Bij de gemeenten zijn dit medewerkers van de afdelingen RMC/leerplicht, werk en inkomen (w&i), jeugdhulp of WMO. In de meeste gevallen is de (centrum)gemeente of het RMC de initiatiefnemer van het overleg.

In sommige regio's zijn ook andere partijen betrokken, afhankelijk van het doel van het overleg. Bij overleggen gericht op het uitwisselen van informatie voor de toeleiding naar arbeid of (vervolg)onderwijs nemen andere partijen deel dan als het overleg gaat om het bieden van jeugdhulp of ondersteuning tijdens de schoolloopbaan. Zo neemt het UWV in sommige regio's deel aan een uitstroomoverleg, zes maanden voordat jongeren het pro, vso of Entree verlaten. Wanneer het doel van het overleg is om zorg- of ondersteuningsvraagstukken op school te bespreken, kunnen ook politie, verslavingszorg, schuldhulpverlening, jongerenwerk, wijkteams, jeugdteams en anderen aanschuiven. Vaak verschuift het overleg dan van regionaal naar lokaal niveau en ligt het initiatief bij de gemeentelijke sociale teams.

Op de volgende pagina beschrijven we enkele voorbeelden van casuïstiekoverleg

In de gemeenten Apeldoorn en Deventer vindt er minimaal twee keer per jaar een groot uitstroomoverleg plaats; het zogenaamde scholennetwerk. In dit overleg worden leerlingen van het vso en pro besproken die een ondersteuningsbehoefte hebben bij de doorstroom naar de arbeidsmarkt, vervolgonderwijs of dagbesteding. Doel van het scholennetwerk is om een sluitend vangnet te creëren voor de overgang van onderwijs naar onderwijs, onderwijs naar arbeid of onderwijs naar dagbesteding, voor deze kwetsbare doelgroep. Het overleg is een vorm van casuïstiek overleg en in feite een voorbereiding van de komst van deze jongeren bij de gemeente. Aan het overleg nemen altijd deel de mentor of stagecoördinator uit het vso/pro, de klantmanager van de gemeente, de RMC-medewerker en in Apeldoorn ook de WMO medewerker. Afhankelijk van de specifieke doelgroep zijn zijn medewerkers van MEE, de arbeidsdeskundige van het UWV Werkbedrijf, een jobcoach of vertegenwoordigers van jeugdzorg aanwezig.

De Sociale Dienst Drechtsteden, het UWV en de pro/vso scholen in de regio hebben twee keer per jaar een uitstroomoverleg op de scholen. De Sociale Dienst heeft een vast contactpersoon aangewezen per school die naar deze overleggen toegaat en die ook tussentijds contact onderhoudt voor eventuele tussentijdse (vroegtijdige) uitstroom. In het uitstroomoverleg wordt besproken wat nodig is om de aansluiting naar de arbeidsmarkt goed te laten verlopen.

In welke gevallen mag of kun je informatie delen?

Soms is het delen van persoonsgegevens niet nodig. Als het doel van het casuïstiek overleg is om tips te krijgen, mag je in principe alle informatie uitwisselen, zolang de jongere tijdens en na het overleg anoniem blijft.² Je beschrijft als het ware een fictieve casus. De partij die de casus aandraagt, gaat er daarna ook mee verder. De kern van veel casuïstiek overleg is dat wèl bekend moet zijn over welke jongere het gaat, zodat de andere partij kan ondersteunen of rekening kan houden met de bijzonderheden rondom die jongere. In dat geval gaat het om uitwisseling van ‘persoonsgegevens’³ en geldt de Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp). Informatie over jongeren die bij de ene partij bekend is, mag je van deze wet niet zonder meer delen. Daarbij maakt het niet uit of informatie schriftelijk is vastgelegd of ‘alleen maar’ mondeling wordt gedeeld.

De Wbp stelt dat persoonsgegevens alleen mogen worden uitgewisseld in één van de volgende situaties:⁴

- Als de betrokkene zijn ondubbelzinnige toestemming heeft verleend. Voor de jongere moet duidelijk zijn waartegen hij ‘ja’ heeft gezegd. Een generieke toestemming om informatie uit te wisselen is niet voldoende, het moet vooraf duidelijk zijn welke informatie met wie wordt gedeeld.
- De verwerking is noodzakelijk om een wettelijke plicht na te komen, bijvoorbeeld het doorgeven van verzuim door scholen aan leerplicht.
- De verwerking is noodzakelijk voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak of voor een gerechtvaardigd belang. Denk hierbij bijvoorbeeld – alleen als het niet op een andere manier kan – aan de overdracht van onderzoeken die de school heeft uitgevoerd aan een jeugdgebiedsteam, zodat zij de juiste hulp kunnen inzetten ten behoeve van de jongere.⁵

² Het volstaat niet om alleen de naam niet te noemen. Waar het om gaat is dat de jongere ook door een combinatie van kenmerken niet herkenbaar is.

³ De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geeft aan dat een persoonsgegeven elk gegeven is over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. Dit betekent dat informatie ofwel direct over iemand gaat, ofwel naar deze persoon te herleiden is. (zie <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/over-privacy/persoonsgegevens/wat-zijn-persoonsgegevens>)

⁴ Deze informatie en een deel van de voorbeelden zijn ontleend aan de brochure “Handreiking gegevensuitwisseling voor scholen die samenwerken met externe partners”. NJI, 2016.

⁵ Daarnaast zijn nog enkele situaties waarin uitwisseling mogelijk is, maar die in de uitwisseling over jongeren in een kwetsbare positie niet of minder spelen:

- de verwerking is noodzakelijk voor de uitvoering of het sluiten van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is
- de verwerking is noodzakelijk ter vrijwaring van een vitaal belang van de betrokkene (bijv. als een jongere in levensgevaar verkeert);

In alle gevallen moet sprake zijn van **doelbinding** en **transparantie**: je mag alleen gegevens delen als ze verenigbaar zijn met het doel waarvoor de gegevens zijn verzameld. Ook moet je betrokkenen informeren welke gegevens je verwerkt, waarom je deze verwerkt en welke gegevens je als organisatie overdraagt en aan wie. Ook als je in een casuïstiekoverleg een jongere bespreekt, moet je dit van tevoren melden bij de betrokkene. Hierbij geldt dat iedere organisatie die de casus van de jongere wil bespreken, dit zelf moet melden bij de betrokkene.

Daarnaast dient gegevensuitwisseling zo **minimaal mogelijk** te zijn. De organisatie moet telkens bekijken of het belang ook gediend is met minder ingrijpende gegevensuitwisseling en of de schending van de privacy voldoende opweegt tegen het maatschappelijk belang of het belang van de instellingen. Soms volstaat het om aan te geven DAT een jongere deelneemt aan een traject en hoeft een organisatie dus niet aan te geven welke ondersteuningsbehoefte – de WAT – hier onder schuil gaat.⁶

Om dit alles te vergemakkelijken kunnen partijen die vaak informatie met elkaar uitwisselen, afspraken vastleggen in een **convenant met een privacyreglement**. In het convenant leggen de partijen de onderlinge samenwerking vast en welke gegevens zij in het kader van deze samenwerking verwerken, met welk doel en op welke wijze. De brochure “*Handreiking gegevensuitwisseling voor scholen die samenwerken met externe partners*” (NJI, 2016) biedt hiervoor handvatten die onderwijspartijen en gemeenten gemakkelijk kunnen aanpassen aan de eigen context.

Op de volgende pagina's zijn enkele voorbeelden van gegevensuitwisseling in het casuïstiek model beschreven.

⁶ DAT informatie betekent met elkaar delen dat een jongere in beeld is bij partnerorganisaties. WAT informatie gaat over de specifieke vraagstukken van de jongere.

Het sociaal team (Loket Wijk) in Wijk bij Duurstede deelt wanneer veiligheid in het gedrang is informatie in de regio met onder andere de politie. Het gaat hier om DAT informatie – dat er contact is geweest. De WAT informatie, wat het probleem is of welke zorgvraag er ligt, wordt niet gedeeld. Het Loket Wijk is hier terughoudend in en streeft er juist naar minder informatie te delen over de jongere en meer te praten met de jongere. Het Loket Wijk werkt met een casemanager per casus, die zorgdraagt voor afstemming met andere partijen. De achterliggende gedachte hierbij is dat de casemanager overzicht heeft op voortgang op de deelvragen van de jongere maar werkt vanuit de een plan gedachte.

In de arbeidsmarktregio Groningen en Noord-Drenthe (27 gemeenten en 31 scholen pro/vso vso/Entree) is er overleg tussen school en gemeenten over ondersteuning richting vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding. De stagecoördinator en de werkcoach Werk en Inkomen van de woongemeente van de jongere voeren dit casuïstiek overleg. Hierbij bespreken zij gezamenlijk het traject naar werk of dagbesteding. Dit gesprek vindt plaats op school, waarbij alle informatie ter tafel komt die relevant is voor de overgang naar werk.

In de regio Amersfoort bestaat het schoolverlatersoverleg, waarin pro- en vso scholen met de gemeenten overleggen over de uitstroom. In dit overleg komt ook toestemming van de jongere aan bod voor de overdracht van gegevens naar andere partijen, bijvoorbeeld het UWV.

In de regio (rond) Leiden is een onderwijsloket ingericht. In dit casuïstiekoverleg bespreken het RMC, het mbo en de jeugd- en gezinsteams jongeren die een groot risico hebben op uitval in het mbo. Het gaat dan bijvoorbeeld om jongeren die uit een gesloten jeugdzorginstelling komen, of jongeren die al eerder (meermaals) zijn uitgevallen. Doel van de bespreking is om gezamenlijk te bepalen of een jongere op dat moment überhaupt leerbaar is en om te bepalen welke extra preventieve ondersteuning wordt aangeboden om het risico op uitval te verminderen. Bij het onderwijsloket zit de jongere idealiter zelf ook aan tafel. In dat geval kan worden gesteld dat de jongere ook expliciet toestemming geeft voor de overdracht. Soms is er echter vooroverleg tussen de instanties (MBO, RMC, Jeugdzorg) waar de jongere zelf niet aan deelneemt. In dergelijke gevallen waar de jongere zelf niet aanwezig is, probeert men gegevens anoniem uit te wisselen.

In Alphen aan den Rijn zijn medewerkers van de Sociale Toegang contactpersoon voor pro- en vso-scholen. Eens per kwartaal voeren zij met elke school een gesprek. Waar nodig sluiten een specialist Arbeidsbeperkten (re-integratie) en consulent Werkgevers Servicepunt aan om de uitstroom van jongeren naar een goede werkplek te stroomlijnen. Zo worden direct de juiste mensen aan de jongeren worden gekoppeld.

De ambtenaren in Alphen aan den Rijn werken met een digitaal systeem (Suite voor Sociale Regie), dat zo is ingericht dat aan de medewerker van de Sociale Toegang een afwegingskader wordt getoond met onder meer de vraag of en waarom het relevant is om het gegeven (alleen DAT of ook het WAT) te registreren en te delen. Dit dwingt hen tot nadenken over dergelijke vragen en leidt tot gegevensminimalisatie. Achteraf is ook goed te zien waarom de betreffende medewerker het nodig vond om de gegevens te registreren of te delen. Wel biedt het systeem de mogelijkheid om het afwegingskader over te slaan en is dus discipline van de medewerker vereist.

Met wie moet of wil je informatie delen?

Bij het verzamelen, verwerken en delen van regionale sturingsinformatie over jongeren in een kwetsbare positie zijn diverse partijen betrokken. Een grote rol is weggelegd voor de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC). Het RMC heeft zicht op alle jongeren tussen 18 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten en heeft de taak om zorg te dragen voor een sluitende aanpak, ook voor jongeren vanaf 16 jaar uit het pro en vso.⁷ Bij sturingsgerichte uitwisseling van gegevens zijn daarnaast beleidsmedewerkers betrokken, die data hebben of willen krijgen. Bij de gemeente kunnen de volgende afdelingen gegevens uitwisselen met het onderwijs of met andere gemeenten in de regio:

- Leerplicht
- Werk en inkomen (inclusief het Jongerenloket)
- WMO
- Jeugd(hulp)

De volgende pagina's geven enkele voorbeelden van het sturingsinformatiemodel.

⁷ Ingrado faciliteert de RMC-regio's om een standaard te ontwikkelen om jongeren in een kwetsbare positie te monitoren. Voor meer informatie, zie www.ingrado.nl.

In de arbeidsmarktregio Groningen en Noord-Drenthe worden in het kader van de Route Arbeid en Route Dagbesteding jongeren gevolgd van 15 tot 27 jaar. De leerlingadministraties van alle pro, vso en entree-scholen worden automatisch via een module van Intergrid gedeeld met de gemeenten. Per leerling ontstaat een overzicht van het ontwikkelingsperspectief (arbeid, onderwijs, dagbesteding), persoonlijke contactgegevens van school (de stagebegeleider) en gemeente (consulent werk en inkomen of trajectbegeleider dagbesteding), registratie in het doelgroepregister en uiteindelijk de contactpersoon van de werkgever/locatie dagbesteding. Nadat een jongere de school verlaat, zorgt de gemeente voor een driemaandelijke update van de verblijfslocatie van de jongere. Dit is inzichtelijk voor de scholen gedurende de zorgplichtperiode. Het RMC heeft een (wettelijke) monitorrol rondom deze data en heeft leesrechten.

In de regio Drechtsteden werkt het RMC met een model dat hen helpt om de inzet van medewerkers te prioriteren en passende acties te ondernemen. Van elke jongere wordt de kans op voortijdig schoolverlaten berekend op basis van 13 kenmerken zoals opleidingsniveau, niveau in de brugklas, examenresultaten, en het aantal eerdere uitschrijvingen. De berekende uitvalskans wordt vertaald in twee risiconiveaus; “minder dan 50% kans” en “meer dan 50% kans”. Zodra een leerling verzuimt, onderneemt het RMC actie in lijn met het risicoprofiel. Het RMC benadert jongeren met een hoog vsv-risico snel en persoonlijk: binnen 5 dagen komt een medewerker langs voor een gesprek met de jongere en zijn ouders. Bij jongeren met een kleiner risico stuurt het RMC eerst een brief. Op dit moment werkt het model uitsluitend met data die DUO terugkoppelt aan het RMC. De wens is om het model nog beter onderscheidend te maken, door aanvullende data van derden te koppelen. Het gaat dan bijvoorbeeld om verzuimgegevens en de vraag of een jongere in contact is met jeugdhulp (WAT informatie). Binnen de huidige wetgeving is dit volgens de betrokkenen nog niet mogelijk.

In veel regio's wordt data uit het GBA gecombineerd met die van DUO (uitschrijvingen en verzuimmeldingen) en met data uit SUWI-net, over de inkomstenpositie van jongeren. In bijvoorbeeld de RMC-regio Eem gaan ze nog een stap verder: hier wordt informatie die verkregen wordt uit de begeleiding van leerlingen gebruikt om de database verder aan te vullen. Hiermee wordt de informatie uit het casuïstiek overleg (met toestemming van de jongere) ook benut als sturingsinformatie.

In welke gevallen mag of kun je informatie delen?

Bij het sturingsinformatiemodel gelden dezelfde privacyeisen als bij het casuïstiek overlegmodel. Dat wil zeggen dat verwerking zo is ingericht dat deze bij voorkeur anoniem is en niet te herleiden naar een persoon. In sommige gevallen is anonieme verwerking niet mogelijk omdat de benodigde sturingsinformatie alleen te verkrijgen is door koppeling van verschillende bronnen.

Bijvoorbeeld: van de 80 voortijdig schoolverlaters hebben er twaalf een betaalde baan en 30 een bijstandsuitkering.

In dat geval moet:

- de betrokkene ondubbelzinnige toestemming hebben verleend, OF
- de verwerking noodzakelijk zijn om een wettelijke plicht na te komen, OF
- de verwerking noodzakelijk zijn voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak of voor een gerechtvaardigd belang.

Ook hier moet altijd sprake zijn van **doelbinding** en **transparantie** en moet gegevensuitwisseling zo **minimaal mogelijk** zijn.

In de praktijk zien we dan ook dat in het sturingsinformatiemodel vooral sprake is van het verwerken van informatie die verzameld is voor een wettelijk doel. Bij uitwisseling die 'slechts' plaatsvindt in het kader van maatschappelijk belang, zonder wettelijke verplichting, is telkens de vraag of dit belang zwaarder weegt dan de inperking van de privacy van jongeren.

Sommige gemeenten en regio's experimenteren daarom met het pseudonimiseren van gegevens. Dit betekent dat identificerende gegevens met een bepaald algoritme worden vervangen door versleutelde gegevens, het zogenoemde pseudoniem. Het algoritme kan voor een persoon altijd hetzelfde pseudoniem berekenen, waardoor informatie over de persoon, ook vanuit verschillende bronnen, altijd kan worden gecombineerd. Zo wordt het mogelijk om bestandskoppelingen te maken zonder persoonsgegevens uit te wisselen. De gemeente Apeldoorn heeft bijvoorbeeld in een pilot vanuit jeugd en veiligheid gewerkt met gepseudonimiseerde gegevens.

Hoe regel je het regionaal uitwisselen van informatie?

Regio's verschillen onderling in welke informatie zij uitwisselen, met wie en met welk doel ze dit doen. Ook in de wijze waarop zij het regionaal uitwisselen van informatie hebben geregeld, zijn er onderling verschillen. Sommige gemeenten zijn vanuit hun overtuiging van het maatschappelijk belang begonnen met het aan elkaar koppelen van eigen bestanden, wetende dat sommige zaken “misschien niet mogen”. Anderen achten het maatschappelijk belang weliswaar hoog, maar worden weerhouden door de vrees te veel te delen en de privacy van personen te schaden. Zij zien in de huidige wetten onvoldoende mogelijkheden. Een derde groep weet door gegevensminimalisatie en anonimisering een balans te vinden tussen het maatschappelijke en individuele belang.

De hierboven genoemde (wettelijke) voorwaarden geven het kader voor de uitwisseling van persoonsgegevens. Daarnaast geven de praktijken van de regio's die we in het kader van deze handreiking hebben gesproken, de volgende uitgangspunten:

- Formuleer met je partners een **visie over het delen van informatie**, misschien wel per overlegvorm. Iedereen moet het nut en belang er van inzien. Het gaat hierbij niet zozeer om systemen, maar om het weten welke informatie alle partners hebben en wat je met gedeelde kennis kunt doen. Je hoeft niet altijd alles met elkaar te delen. Bepaal hierbij ook in welke gevallen je DAT informatie deelt en wanneer de WAT informatie. Leg dit alles vast en maak aan je doelgroep kenbaar dat je informatie uitwisselt.
- Soms is het ook goed mogelijk om de **jongeren** of hun ouders direct te betrekken bij het overleg, bijvoorbeeld door hen aanwezig te laten. Op die manier kan ook toestemming voor overdracht worden verkregen.
- Zorg voor bestuurlijke bekrachtiging van de visie over het delen van informatie in de vorm van een **convenant**.⁸ Hiermee wordt voor de partners, de ouders en jongeren duidelijk hoe je omgaat met het delen van informatie. Doe dit in voor ouders en jongeren begrijpelijke taal.

⁸ Een voorbeeld van een dergelijk convenant is opgenomen in “Handreiking gegevensuitwisseling voor scholen die samenwerken met externe partners”. NJI. 2016.

- Zorg voor goede **technische beveiliging** van digitale informatie; gebruik sterke wachtwoorden, vermijd overdracht van persoonsgegevens per e-mail. Een goed ict-systeem kan de beveiliging van gegevens vergemakkelijken en verbeteren.
- **Begin praktisch en klein** en wacht niet op uniform regionaal beleid als dit stilstand betekent. De voorbeelden die we hebben gezien maken duidelijk dat je ook zinvol informatie kunt uitwisselen als verschillende gemeenten andere werkwijzen hanteren. Werk later wel toe naar regionale kaders, maar houdt rekening met lokale verschillen.

De regio's in deze handreiking zijn al een eind op weg om informatie uit te wisselen. Toch wijzen ook zij nog op een aantal dilemma's en aandachtspunten. Deze geven we hieronder weer. Sommige punten vragen om landelijke verduidelijking, kadering of aanscherping van wet- en regelgeving. Andere punten vragen in elke regio om reflectie, overleg, keuzes en uitwerking in werkbare kaders.

De dilemma's en vraagstukken zijn:

- Gegevensverwerking is toegestaan om een wettelijke plicht na te komen. Omdat de wettelijke kaders echter vaak beperkt blijven tot bepaalde domeinen, kost het regio's die domeinoverstijgend werken veel tijd en moeite om delen van persoonsgegevens mogelijk te maken. Onlangs is door de Autoriteit Persoonsgegevens gewezen op het ontbreken van een domeinoverstijgend kader, waardoor gemeenten meer moeite moeten doen om binnen de wet gegevensdeling mogelijk te maken. Betrokkenen moeten dan (liefst vooraf) voor elke gegevensuitwisseling toestemming geven, maar soms is vooraf niet duidelijk welke gegevens relevant zijn om te delen en moet achteraf alsnog toestemming worden verkregen.
- Medewerkers van verschillende gemeentelijke diensten of afdelingen, maar ook binnen diensten, verschillen van mening over wat wel en niet mag worden uitgewisseld.
- Onderwijs, RMC, WMO en jeugdzorg werken aan hetzelfde doel: knelpunten weghalen zodat een jongere zijn loopbaan kan vervolgen dan wel kan participeren. De afdelingen Leerplicht en W&I hebben daarentegen ook een handhavingstaak. Het is de vraag of andere partijen informatie mogen delen als dit niet in het belang is van de jongere zelf.
- Het is nu niet toegestaan voor gemeenten om werk- of inkomensgegevens op te vragen van jongeren tussen de 23 tot 27 jaar omdat hiervoor geen wettelijke grondslag is. Deze jongeren zijn daardoor moeilijk in beeld te krijgen. In het kader van de Participatiewet wordt momenteel gewerkt aan het landelijk opzetten van een gegevenslevering voor de jongeren tussen de 23 en 27 jaar zonder startkwalificatie via het Inlichtingenbureau aan de gemeente, afdeling werk en inkomen. Het is de vraag of partijen informatie met hen willen delen als dit niet in het belang is van de jongere.

- Bij uitwisseling tussen verschillende organisaties kost het soms veel tijd om informatie uit verschillende systemen bij elkaar te zoeken. Bestaande oplossingen sluiten niet altijd goed aan bij de 'eigen' systemen van de diverse instanties. Dit wordt opgelost door informatie in bijvoorbeeld Excel te noteren. Dit kost veel tijd, biedt het risico dat gegevens ondertussen verouderen en de gegevensbeveiliging is niet geborgd. Ingrado faciliteert de RMC-regio's om tot een standaardmodel te komen om gegevens tussen leerplicht/RMC en het onderwijs uit te wisselen.

© 2017 Regionaal Onderwijsbeleid

Auteurs

Eelco van Aarsen, Johan Bokdam en Anne Ketelaar
info@regionaalonderwijsbeleid.nl